

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okoliša**

RADNO UPUTSTVO

**STRUČNO TEHNIČKE OSNOVE ZA ISPUNJAVANJE OBAVEZA OPERATORA
POGONA I POSTROJENJA, ZA KOJE NIJE OBAVEZNA OKOLINSKA DOZVOLA, A
REGULIŠU SE KROZ URBANISTIČKU SAGLASNOST**

RU 4.2-05-05

Naziv dokumenta : ***STRUČNO TEHNIČKE OSNOVE ZA ISPITIVANJE OBAVEZA OPERATORA POGONA I POSTROJENJA, ZA KOJE NIJE OBAVEZNA OKOLINSKA DOZVOLA, A REGULIŠU SE KROZ URBANISTIČKU SAGLASNOST***

Vrsta dokumenta : *DSUQ*

Oznaka dokumenta : *RU 4.2-05-05*

Status dokumenta : *Verificirana verzija*

Datum stupanja na snagu : *08.12.2010.*

**Kontrolisao
Pomoćnik ministra**

.....

Datum 08.12.2010.

SADRŽAJ:

MINISTAR

.....

Datum 08.12.2010.

STRANA

1.	Svrha i cilj	3
2.	Područje primjene	3
3.	Referentni dokumenti	4
4.	Prilozi	9

1. SVRHA I CILJ

Radnim uputstvom je objedinjena sva zakonska legislativa iz oblasti zaštite okoliša, sa ciljem primjene člana 67. Zakona o zaštiti okoliša (»Službene novine Federacije BiH«br.33/03 i 38/09) u kojem su predstavljene opće obaveze operatora koje se trebaju ispuniti tokom izgradnje, rada i prestanka rada pogona i postrojenja.

Radnim uputstvom je omogućena primjena okolinske legislative i jačanje međusobne koordinacije kantonalnih i općinskih službi u oblasti zaštite okoliša.

2. PODRUČJE PRIMJENE

Uputstvo je namijenjeno kantonalnim i općinskim službama za urbanizam, kao i kantonalnim inspektorima za zaštitu okoliša i općinskim građevinskim i komunalnim inspektorima, za propisivanje mjera prevencije i kontrole zagađenja okoliša za pogone i postrojenja za koje nije obavezna okolinska dozvola, a regulišu se kroz urbanističku saglasnost.

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (»Službene novine Federacije BiH«br.33/03 i 38/09), komponente okoliša moraju biti zaštićene pojedinačno i u sklopu ostalih komponenti okoliša, uzevši u obzir njihove međuzavisne odnose. U skladu s tim utvrđuje se i način opterećivanja i korištenja komponenti okoliša. Zaštita komponenti okoliša podrazumijeva zaštitu kvaliteta, kvantiteta i njihovih zaliha, kao i očuvanje prirodnih procesa unutar komponenti i njihove prirodne ravnoteže.

ZAŠTITA VODA

Zaštita voda obuhvata očuvanje površinskih i podzemnih voda, zaliha, reguliranje kvaliteta i kvantiteta vode, zaštitu korita, obalnih područja kopnenih voda i akvafera. Prirodan protok, struktura i uvjeti protoka, korito, obalna područja mogu se mijenjati samo uz osiguranje očuvanja Vode se mogu koristiti i opterećivati, a otpadne vode i kanalizacija ispuštati u vode, uz primjenu odgovarajućeg tretmana, na način koji ne predstavlja opasnost za prirodne procese ili za obnovu kvaliteta i kvantiteta vode. Ekstrakcija i povrat otpadnih voda u vode, kao i prenos voda vrši se na način koji ne utiče nepovoljno na rezerve, kvalitet i biotu voda iz kojih se vrši snabdijevanje ili u koje se vrši povrat i ne predstavlja opasnost za njihovo samoprečišćavanje.

ZAŠTITA ZRAKA

Zaštita zraka obuhvata očuvanje atmosfere u cijelosti sa svim njenim procesima, očuvanje njene strukture i klimatskih obilježja. Zrak mora biti zaštićen od opterećenja bilo kojih vještačkih uticaja koji se vrše na zrak ili na druge komponente okoliša putem transmisija radiokativnih, tečnih, gasovitih ili čvrstih materija ukoliko postoji opasnost da će štetno uticati na kvalitet zraka ili se štetno odraziti na ljudsko zdravlje. Kada se planira uvođenje aktivnosti i uspostava postrojenja, kao i proizvodnja i korištenje proizvoda potrebno je preduzeti mjere kako bi nivo polutanata bio sveden na najmanju moguću mjeru.

OTPAD

Zaštita od štetnog uticaja otpada po okoliš obuhvata zaštitu od svih vrsta supstanci, proizvoda, uključujući ambalažu i materijal za pakiranje tih supstanci, odnosno sve vrste proizvoda koji se odlažu ili za koje se planira da će biti odloženi. Imalac otpada dužan je preduzeti adekvatne mjere za upravljanje otpadom i osigurati osnovne mjere u cilju sprečavanja stvaranja otpada, recikliranja i tretiranja otpada za ponovnu upotrebu, ekstrakciju sirovina i moguće energije, te sigurno odlaganje.

BUKA I VIBRACIJE

Zaštita od buke i vibracija u okolišu obuhvata zaštitu od svih vrsta vještački proizvedenih emisija energija koje izazivaju opterećenje nepoželjnom, neprijatnom bukom, odnosno vibracijama koje mogu ugroziti zdravlje ili štetno uticati na zdravlje. Radi zaštite od buke potrebno je primjenjivati tehničke i organizacijske metode koje podstiču:

- smanjivanje stvaranja emisija buke ili vibracija, odnosno izvora koji stvaraju buku ili vibracije
- smanjivanje opterećenja, odnosno sprečavanje povećavanja opterećenja bukom ili vibracijama,
- naknadnu zaštitu u onim sredinama koje su pod stalnim opterećenjem iznad utvrđenih standarda.

3. REFERENTNI DOKUMENTI

ZAKONSKA OSNOVA

Prema članu 89. Zakona o prostornom uređenju Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo” broj 7/05) urbanistička saglasnost sadrži:

- a) podatke o namjeni, položaju, funkciji i oblikovanju građevine odnosno drugih radova,
- b) naziv i podatke iz plana prostornog uređenja na osnovu kojeg se donosi urbanistička saglasnost ili iz stručnog mišljenja iz člana 81. ovog zakona,
- c) obaveze u odnosu na susjede i prava drugih lica,
- d) propisane saglasnosti odnosno uvjete za gradnju nadležnih organa i pravnih lica,
- e) urbanističko-tehničke uvjete iz člana 90. ovog zakona,
- f) uvjete za utvrđivanje inženjersko-geoloških i geotehničkih karakteristika tla,
- g) obaveze u odnosu na prava lica sa umanjenim tjelesnim sposobnostima,
- h) uvjete zaštite okoliša utvrđene okolinskom dozvolom (za građevinu za koju je to predviđeno posebnim zakonom),
- i) iznos troškova uređenja građevinskog zemljišta utvrđen prema posebnom upravnom aktu općinske službe koji se donosi u skladu sa odredbama člana 63. ovog zakona ili iznos utvrđen ugovorom, odnosno obavezu investitora da snosi troškove uređenja u skladu sa odredbama odluke općinskog vijeća prije izdavanja odobrenja za građenje,
- j) uvjete za uređenje građevinskog zemljišta na neuređenom građevinskom zemljištu,
- k) posebne uvjete za slučajeve propisane ovim zakonom ili drugim posebnim zakonima za građevine odnosno radove kako u izgradnji tako i u njenom korišćenju,

- l) uvjete za izgradnju pomoćnih objekata i ograda,
- m) druge podatke i uvjete od značaja za građenje.

Prema članu 67. Zakona o zaštiti okoliša Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH” broj 33/03 i 38/09), pogoni i postrojenja moraju biti izgrađeni i funkcionirati tako da se:

- ne ugrožava niti ometa zdravlje ljudi i ne predstavlja nesnosnu/pretjeranu smetnju za ljude koji žive na području uticaja postrojenja ili za okolinu, zbog emisija supstanci, buke, mirisa, vibracija, toplote, saobraćaja, ili od postrojenja
- preduzmu sve odgovarajuće preventivne mjere tako da se spriječi zagađenje i da se ne prouzrokuje značajnije zagađenje
- izbjegava produkcija otpada, a ukoliko dolazi do stvaranja otpada količina će se svesti na najmanju moguću mjeru ili će se vršiti reciklaža ili ukoliko to nije tehnički ili ekonomski izvodljivo, otpad se odlaže, a da se pri tom izbjegava ili smanjuje bilo kakav negativan uticaj na okoliš
- energetske i prirodne resurse efikasno koriste
- preduzmu neophodne mjere za sprečavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica
- preduzmu neophodne mjere nakon prestanka rada postrojenja da bi se izbjegao bilo kakav rizik od zagađenja i da bi se lokacija na kojoj se postrojenje nalazi vratila u zadovoljavajuće stanje. Zadovoljavajuće stanje znači da su ispunjeni svi standardi kvaliteta okoliša koji su relevantni za lokaciju postrojenja, naročito oni koji se tiču zaštite zemljišta i vode

Dati zahtjevi ovog člana predstavljaju opće obaveze operatora koje se trebaju ispuniti tokom izgradnje, rada i prestanka rada pogona i postrojenja. Za pogone i postrojenja za koje nije potrebno pribavljanje okolinske dozvole nadležni organ će kod izdavanja urbanističke saglasnosti voditi računa o ispunjenju zahtjeva iz člana 67. ovog zakona.

Isto tako Zakon o zaštiti od buke («Službene novine Kantona Sarajevo» broj 26/07) u članovima 11., 12., 13., 14., 15., 16., i 17. tretira pogone i postrojenja za koje nije potrebna okolinska dozvola.

Pored navedenih zakona, prilikom izdavanja urbanističke saglasnosti treba uzeti u obzir i slijedeće propise:

Federalni propisi

[Zakon o zaštiti okoliša \(„Službene novine Federacije BiH“ broj 33/03 i 38/09\)](#)

Pravilnik o pogonima i postrojenjima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu („Službene novine Federacije BiH” broj 19/04)

[Pravilnik o uslovima za podnošenje zahtjeva za izdavanje okolinskih dozvola za pogone i postrojenja koja imaju izdate dozvole prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša \(„Službene novine Federacije BiH“ broj 45/09 i 43/10\)](#)

Pravilnik o rokovima za podnošenje zahtijeva za izdavanje okolinskih dozvola za pogone i postrojenja koja imaju izdate dozvole prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“ broj 68/05 i 43/10)
Pravilnik o uvjetima i kriterijima koje moraju ispunjavati nosioci izrade studije uticaja na okoliš i visini naknade i ostalih troškova nastalih u postupku procjene uticaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“ broj 45/09 i 43/10)
Pravilnik o izradi godišnjih/polugodišnjih programa inspekcije zaštite okoliša („Službene novine Federacije BiH“ broj 68/05)
Pravilnik o sadržaju izvještaja o stanju sigurnosti, sadržaju informacija o sigurnosnim mjerama i sadržaju unutrašnjih i spoljnih planova intervencije („Službene novine Federacije BiH“ broj 68/05)
Pravilnik o registrima postrojenja i zagađivanjima („Službene novine Federacije BiH“ broj 82/07)
Zakon o upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“ broj 33/03 i 72/09)
Pravilnik o uvjetima za prenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na operatera sistema za prikupljanje otpada („Službene novine Federacije BiH“ broj 9/05)
Pravilnik o izdavanju dozvole za aktivnosti male privrede u upravljanju otpadom („Službene novine Federacije BiH“ broj 9/05)
Pravilnik o kategorijama otpada sa listama („Službene novine Federacije BiH“ broj 9/05)
Pravilnik o postupanju s otpadom koji se ne nalazi na listi opasnog otpada ili čiji je sadržaj nepoznat („Službene novine Federacije BiH“ broj 9/05)
Pravilnik o sadržaju plana prilagođavanja upravljanja otpadom za postojeća postrojenja za tretman ili odlaganje otpada i aktivnostima koje preduzima nadležni organ („Službene novine Federacije BiH“ broj 9/05)
Uredba o obavezi dostavljanja godišnjeg izvještaja o ispunjenju uvešta iz dozvole za upravljanje otpadom („Službene novine Federacije BiH“ broj 31/06)
Uredba o selektivnom prikupljanju, pakovanju i označavanju otpada („Službene novine Federacije BiH“ broj 38/06)
Uredba o finansijskim i drugim garancijama za pokrivanje troškova rizika od mogućih šteta, sanacije i postupka nakon zatvaranja deponije („Službene novine Federacije BiH“ broj 39/06)
Zakon o zaštiti prirode („Službene novine Federacije BiH“ broj 33/03)
Pravilnik o uspostavljanju i upravljanju informacionim sistemom za zaštitu prirode i vršenju monitoringa („Službene novine Federacije BiH“ broj 46/06)
Pravilnik o sadržaju i načinu izrade plana upravljanja zaštićenim područjima („Službene novine

Federacije BiH»«broj 65/06)
Pravilnik o novim mjerama za istraživanje ili očuvanje kako bi se spriječio značajan negativan uticaj na životinjske vrste namjernim hvatanjem ili ubijanjem (“Službene novine Federacije BiH“ broj 65/06)
Zakon o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“ broj 33/03 i 04/10)
Pravilnik o monitoringu kvaliteta zraka (“Službene novine Federacije BiH“ broj 12/05)
Pravilnik o monitoringu emisija zagađujućih materija u zrak (“Službene novine Federacije BiH” broj 12/05)
Pravilnik o graničnim vrijednostima kvaliteta zraka (“Službene novine Federacije BiH” broj 12/05)
Pravilnik o emisiji isparljivih organskih jedinjenja (“Službene novine Federacije BiH” broj 12/05)
Pravilnik o uslovima za rad postrojenja za spaljivanje otpada (“Službene novine Federacije BiH” broj 12/05)
Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje (“Službene novine Federacije BiH” broj 12/05)
Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak (“Službene novine Federacije BiH” broj 12/05)
Pravilnik o ograničenju emisije u zrak iz postrojenja za spaljivanje biomase (“Službene novine Federacije BiH” broj 34/05)
Pravilnik o postepenom isključivanju supstanci koje oštećuju ozonski omotač (“Službene novine Federacije BiH” broj 39/05)
Pravilnik o uslovima mjerenja i kontrole sadržaja sumpora u gorivu (“Službene novine Federacije BiH” broj 6/08)
Zakon o vodama (“Službene novine Federacije BiH” broj 70/06)
Pravilnik o sadržaju, obliku, uslovima, načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata (“Službene novine Federacije BiH” broj 6/08 i 57/09)
Pravilnik o uslovima i kriterijima koja mora ispunjavati pravno lice za izradu dokumentacije na osnovu koje se izdaju vodni akti (“Službene novine Federacije BiH” broj 17/08)
Pravilnik o načinu obračunavanja, postupku i rokovima za obračunavanje i plaćanje i kontroli izmirivanja obaveza na osnovu opće vodne naknade i posebnih vodnih naknada (“Službene novine Federacije BiH” broj 92/07)
Pravilnik o graničnim vrijednostima opasnih i štetnih materija za tehnološke otpadne vode prije njihovog ispuštanja u sistem javne kanalizacije odnosno u drugi prijemnik (“Službene novine

Federacije BiH” broj 50/07)
Pravilnik o graničnim vrijednostima opasnih i štetnih materija za vode koje se nakon prečišćavanja iz sistema javne kanalizacije ispuštaju u prirodni prijemnik (“Službene novine Federacije BiH” broj 50/07)
Zakon o fondu za zaštitu okoliša Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“ broj 33/03)
Kantonalni propisi
Pravilnik o pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 33/08)
Pravilnik o rokovima za podnošenje zahtijeva za izdavanje okolinske dozvole za pogone i postrojenja koja imaju izdate dozvole prije stupanja na snagu Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 09/10)
Zakon o zaštiti od buke („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 26/07)
Zakon o vodama Kantona Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 18/10)
Zakon o proglašenju šireg područja vodopada „Skakavac“ Spomenikom prirode („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 11/10)
Zakon o proglašenju Zaštićenog pejzaža «Bijambare» („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 06/10 – prečišćeni tekst)
Zakon o proglašenju Spomenika prirode "Vrelo Bosne" („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 06/10 – prečišćeni tekst)
Odluka o osnivanju kantonalne javne ustanove za zaštićena prirodna područja (“Službene novine Kantona Sarajevo” broj 06/10 – prečišćeni tekst)
Odluka o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 06/10 – prečišćeni tekst)
Odluka o donošenju Plana interventnih mjera u slučajevima prekomjernog zagađenja zraka u Kantonu Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 32/07 i 38/07)

• Vrsta i godišnja potrošnja goriva

Vrsta goriva	Godišnja potrošnja
Ugalj (t/a)	
Lako ulje (l/a)	
Mazut (t/a)	
Gas (Sm ³ /a)	
Drva (m ³ /a)	
Drvni otpad (piljevina)	
Ostalo (ostali materijali koji se koriste kao gorivo)	

• Opis sistema ventilacije sa prikazom ventilacionih ispusta u zrak:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

• Dati kratak opis tehnološkog procesa koji će se odvijati u objektu

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

• Vrsta i količine osnovnih i pomoćnih sirovina

Naziv sirovine	Hemijski naziv	Godišnja potrošnja

• Opisati način skladištenja sirovina i gotovih proizvoda

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

• Gdje se zahvata (priključuje) voda za potrebe objekta (označiti znakom x)

- Gradski vodovod kojim upravlja KJP
- Lokalni vodovod
- Podzemni bunar
- Otvoreni vodotok
- Drugi način (navesti koji)

• Da li postoji tehnološki postupak u kojem se koristi voda (dati tehnološku šemu procesa)

PRILOG 2.

- NAMIJENJENO OPĆINSKIM SLUŽBAMA -

PROPISIVANJE USLOVA ZAŠTITE OKOLIŠA U URBANISTIČKOJ SAGLASNOSTI

Iz već dobijenih saglasnosti i ugovora za specifične aktivnosti (ukoliko postoje) provjeriti i prepisati uslove.

Opće mjere sprečavanja i minimiziranja emisije u zrak:

- prašinu koja će nastati u području izgradnje predmetnog objekta svesti na što manji nivo, kako bi se zaštitile okolne kuće, biljke i životinje u području oko predmetnog objekta
- ventilacija i klimatizacija objekata i dimnjaka opremljene sa katalizatorima moraju biti urađene u skladu sa standardima kojima se zadovoljavaju odredbe regulative o zaštiti zraka
- projektnom dokumentacijom potrebno je predvidjeti preventivne mjere za sprečavanje zagađivanja u skladu sa odredbama Odluke o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka u KS („Službene novine Kantona Sarajevo“ broj 6/10 – prečišćeni tekst), odredbama Zakona o zaštiti zraka („Službene novine Federacije BiH“ broj 33/03 i 4/10) i prema važećoj prostorno-planskoj dokumentaciji
- Postrojenja/pogoni mogu da koriste u radu samo goriva onih karakteristika koja je proizvođač opreme datog postrojenja ili pogona specifično odredio
- U cilju spriječavanja neprijatnih mirisa, potrebno je radnje koje izazivaju mirise vršiti u prostorima sa podpritiskom, te gasove sa mirisom izvoditi cijevima i emitovati ih iznad krova zgrade, odnosno iznad krova susjedne zgrade ukoliko je ona viša od zgrade gdje mirisi nastaju
- Ukoliko se radi o kotlovnica snage od 15 kW do 3 MW, propisati potrebu vršenja monitoringa emisija u zrak, a prema Odluci o mjerama za očuvanje kvaliteta zraka u KS («Službene novine Kantona Sarajevo», broj 6/10 – prečišćeni tekst), te naložiti obavezu dostavljanja Izvještaja o izvršenom mjerenju emisije iz ložišta Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša KS. Mjerenje može vršiti jedino institucija ovlaštena od strane Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okoliša KS.

Opće mjere sprečavanja i minimiziranja emisije u vodu

Na osnovu pitanja postavljenih investitoru u Prilogu 1., a koja se odnose na vodu, uputiti investitora na obavezu pribavljanja prethodne vodne saglasnosti, kako je to definisano Zakonom o vodama ([“Službene novine Federacije BiH” broj 70/06](#)) i Pravilnikom o sadržaju, obliku, uslovima, načinu izdavanja i čuvanja vodnih akata (“Službene novine Federacije BiH”, broj 6/08 i 57/09)

- Obaveza je investitora da se pridržava mjera za sprečavanje negativnih uticaja na vode i vrši monitoring u skladu sa vodnim aktima izdatim od strane nadležnih tijela

Opće mjere zaštite tla

- Zabranjeno je mijenjanje ulja i sipanje goriva na lokalitetu, izuzev na za to određenim mjestima i uz primjenu svih zaštitnih mjera

Opće mjere zaštite od buke

- Projektnom dokumentacijom potrebno je osigurati poštivanje dozvoljenih nivoa buke u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke („Službene novine Kantona Sarajevo broj 26/07)
- Projektnom dokumentacijom potrebno je predvidjeti mjere zaštite od buke
- Granični nivoi buke moraju biti usklađeni sa namjenom prostora i vremenom dana, tako da ne ugrožava život i rad ljudi, a posebno njihovo zdravlje
- Vršiti redovno održavanje i tehničku kontrolu opreme i mašina

Opće mjere sprečavanja i minimiziranja produkcije otpada

- Investitor je obavezan pripremiti Elaborat zbrinjavanja građevinskog otpada, kao dio dokumentacije za dobijanje građevinske dozvole (član 110. Zakona o prostornom uređenju) Investitor je dužan da prije početka radova obezbijedi ugovor za preuzimanje građevinskog otpada od strane ovlaštenog preduzeća
- Investitor je obavezan voditi evidenciju o otpadu (vrste otpada, količina na godišnjem nivou, te kome ga predaje), koju, na zahtjev, dostavlja Ministarstvu prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo
- Investitor je dužan skupljati, brinuti se o ponovnom korištenju i reciklaži ili odlaganju otpada koji je produkovan zbog njegovih aktivnosti ili otpada kojeg posjeduje (član 24. Zakona o upravljanju otpadom)
- Investitor je dužan opasni otpad sakupljati odvojeno u posebno označene posude ili spremnike, te ga uz prateći list predati ovlaštenom sakupljaču
- Investitor je dužan da spriječi miješanje različitog građevinskog otpada. Ako pri odstranjivanju i rekonstrukciji objekta nije moguće spriječiti miješanje građevinskog otpada, investitor je dužan da obezbijedi odstranjivanje svih opasnih materijala prije početka radova

Opće mjere za efikasnije korištenje energije i prirodnih resursa

- Osigurati korištenje energenata u skladu sa važećom prostorno-planskom dokumentacijom

Opće mjere za sprečavanje nesreća i ograničavanje njihovih posljedica

- Propisati izradu Elaborata o zaštiti na radu i zaštiti od požara

Opće mjere u slučaju zatvaranja pogona

- preduzmu neophodne mjere nakon prestanka rada postrojenja da bi se izbjegao bilo kakav rizik od zagađenja i da bi se lokacija na kojoj se postrojenje nalazi vratila u zadovoljavajuće stanje. Zadovoljavajuće stanje znači da su ispunjeni svi standardi kvaliteta okoliša koji su relevantni za lokaciju postrojenja naročito oni koji se tiču zaštite zemljišta i vode
- Na okolinski prihvatljiv način, koristit će se sve raspoložive mjere u cilju uklanjanja postrojenja
- Nakon uklanjanja postrojenja lokaciju dovesti u prvobitno stanje
- Otpad nastao tokom uklanjanja postrojenja odložiti na okolinski prihvatljiv način